

Notat 2001–14

Økonomien for samdrifter i melkeproduksjon

Svein Olav Holien

Tittel	Økonomien for samdrifter i melkeproduksjon
Forfatter	Svein Olav Holien
Utgiver	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgiversted	Oslo
Utgivelsesår	2001
Antall sider	16
ISBN	82-7077-414-6
ISSN	0805-9691
Emneord	samdrift, økonomiske beregninger

Litt om NILF

- Forskning og utredning angående landbrukspolitikk, matvaresektor og -marked, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innen landbruket; dette omfatter bl.a. sekretariatsarbeidet for Budsjettnemnda for jordbruket og de årlige driftsgranskingene i jord- og skogbruk.
- Gir ut rapporter fra forskning og utredning. Utvikler hjelpemidler for driftsplanlegging og regnskapsføring.
- Finansieres over Landbruksdepartementets budsjett, Norges forskningsråd og gjennom oppdrag for offentlig og privat sektor.
- Hovedkontor i Oslo og distriktskontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Forord

Antall bruk som driver samdrift i melkeproduksjon, har økt betydelig i den siste 5-årsperioden. Fra 146 samdrifter i 1996 har antallet nå passert 600.

Økonomien for samdrifter ble behandlet i flere undersøkelser på 1970-tallet. Senere har det i liten grad vært utført undersøkelser som spesielt tar for seg økonomien for samdrifter.

Norges Bondelag ba i januar i år NILF om å foreta en utredning av økonomien for samdrifter i melkeproduksjon og gjøre en sammenligning med enkeltbruk av tilsvarende størrelse.

Datagrunnlaget i dette notatet er i stor grad hentet fra deltakerbruk i Driftsgranskingene for 1999. Tilskuddene er beregnet etter satsene for avtaleåret 2000/2001 i jordbruksavtalen.

Beregningene er utført av Svein Olav Holien som også har skrevet notatet. Otto Sjelmo, Knut Heie og Nils Kristian Nersten har lest manuskriptet og kommet med verdifulle råd. Anne Bente Ellevold har ferdigstilt notatet for trykking.

Oslo, mars 2001

Leif Forsell

Innhold

1	INNLEDNING	1
2	DAGENS REGLER FOR UTBETALING AV TILSKUDD TIL SAMDRIFTER	3
3	ØKONOMIEN VED SAMDRIFT I MELKEPRODUKSJON.....	5
3.1	Samdrift i eksisterende bygninger uten større investeringer i anlegg	5
3.2	Samdrift i nybygg sammenlignet med melkeproduksjon på enkeltbruk med nybygging	6
3.3	Tilpasning til samdrift	7
4	ARBEIDSFORBRUKET I MELKEPRODUKSJON.....	9
5	OPPSUMMERING	11
	VEDLEGG	13

1 Innledning

Samdrift i melkeproduksjon organisert på en måte som vi finner den i dag, har vi hatt siden 1960-tallet. I 1976 var det registrert om lag 60 samdrifter her i landet, men på grunn av skiftende rammevilkår økte ikke antallet vesentlig utover 80-tallet. Utover 90-tallet har vi hatt et stadig økende antall samdrifter, slik at vi nå har 619 samdrifter. Oversikten nedenfor viser utviklingen fra 1995 og fram til i dag.

Tabell 1.1   Utviklingen i antall samdrifter i perioden 1995–2001

1995	– 146 samdrifter
1996	– 170 samdrifter
1997	– 213 samdrifter
1998	– 320 samdrifter
1999	– 432 samdrifter
2000	– 529 samdrifter
2001	– 619 samdrifter

---

2 bønder sammen	557 bruk
3 bønder sammen	48 bruk
4 bønder sammen	9 bruk
5 bønder sammen	3 bruk
6 bønder sammen	1 bruk
7 bønder sammen	1 bruk

Kilde: Statens Landbruksforvaltning

Som oversikten viser, er økningen særlig stor de siste årene. Interessen for å etablere samdrift er stor blant dagens melkeprodusenter. Dårligere økonomiske resultater og mangel på ferie/fritid gjør dette klart interessant.

Som tabellen viser, består storparten av samdriftene av to eller tre bruk, fire eller flere forekommer svært sjelden. Det er klare fylkesvise forskjeller når det gjelder utbredelsen av samdrifter, det er flest i Oppland, Nord-Trøndelag, Møre og Romsdal, samt Rogaland.

Økonomien for samdrifter er blitt behandlet i flere undersøkelser på 1970-tallet. Daværende NLI samlet inn regnskap for flere samdrifter, som ble presentert i meldingene I-709-76, Fellesfjøs og avløysarringar i Dovre (1976), og I-711-77, Samdrift av gardsbruk med mjølkeproduksjon (1977).

I 1978 avga en gruppe nedsatt av Landbruksdepartementet innstilling der de vurderte produksjonstillegg og tilskott til ulike samdriftsformer. I den forbindelsen utførte NLI en del beregninger angående økonomien for samdrifter og sammenlignet med enkeltbruk. NILF vil fra regnskapsåret 2000 hente inn regnskap fra samdrifter slik at vi kan få bedre innsyn i økonomien for disse.

2 Dagens regler for utbetaling av tilskudd til samdrifter

De tilskudd som betyr mest økonomisk, er i dag areal- og kulturlandskapstilskudd, tilskudd til husdyr og avløsertilskudd/tilskudd til samdrifter. For disse gjelder i dag følgende regler:

Areal- og kulturlandskapstilskudd

Hver enkelt bruker må søke for sitt eget areal. Her er det ingen forskjell på enkeltbrukere eller om en er med i ei samdrift. Det foretas ikke bunnfradrag for medlemmer i samdrift som får utbetalt areal- og kulturlandskapstilskudd.

Tilskudd til husdyr

Her må samdrifta søke for de dyra som omfattes av samdrifta. For større samdrifter vil det ofte føre til at en når maksimumsbeløpet på kr 120 000. Ei samdrift med 45 kyr og 100 storfe ellers, vil få utbetalt kr 120 000. Hvis dyrene hadde vært fordelt likt på 3 enkeltbrukere, ville hver av dem fått kr 71 730 eller til sammen kr 215 190. Her er det et klart tap for samdriftene.

Noen løser dette ved å ha bare melkekyrne i samdrift og beholde ungdirene hver for seg. Da vil en oppnå tilskudd for både kyrne i samdrift og ungdire som enkeltbruk.

Avløsertilskudd – tilskudd til samdrifter

Enkeltbrukere kan få opptil kr 48 500 i avløsertilskudd pr. bruk. Tilskuddet gis på bakgrunn av dokumenterte utgifter. Samdrifter får ikke avløsertilskudd, men i stedet er det et eget tilskudd til samdrifter. Maksimumsbeløpet er kr 72 700, og tilskuddet er ikke koplet til dokumenterte utgifter. Samdrifter av litt størrelse vil også her få mindre beløp pr. deltaker enn om de hadde drevet i egen regi.

Driftstilskudd for melk

Dette utbetales sammen med avregninga fra meieriet, og er i dag på kr 2,- pr. liter for de første 30 000 liter melk, maksimum kr 60 000 pr. bruk. Nord-Norge har kr 2,20 pr. liter og maksimum kr 66 000 pr. bruk. I ei samdrift vil hver enkelt av deltakerne få utbetalt driftstilskudd for melk, ei samdrift med 2 deltakere vil få kr 120 000, 3 deltakere vil få kr 180 000 osv.

Investeringskudd ved nybygging

For de brukere som oppnår investeringskudd, kr 150 000 pr. enkeltbruk i Sør-Norge , er det en begrensning på kr 300 000 som totalt kan utbetales til samdrifter.

3 Økonomien ved samdrift i melkeproduksjon

I de videre beregningene om økonomien for samdrifter, har vi gjort forutsetninger om at produksjonsinntekter og variable kostnader i melkeproduksjon er de samme enten produksjonen skjer på enkeltbruk eller i samdrifter. Dekningsbidraget pr. enhet er da det samme uansett produksjonsomfang og samarbeidsform. Tidligere undersøkelser av samdriftsregnskap tyder ikke på at det er noen større forskjeller mellom enkeltbruk og samdrifter enn det en finner mellom enkeltbruk.

På grunnlag av materiale fra driftsgranskingene for 1999, har en beregnet produksjonsinntekter, variable kostnader og faste kostnader for tre størrelsesgrupper av melkeproduksjon, 15, 30 og 45 kyr med tilhørende kjøttproduksjon. Tilsvarende beregninger er gjort for samdrifter med 30 og 45 kyr med tilhørende kjøttproduksjon. Samdrifta på 30 kyr har 2 medlemmer, den på 45 kyr har 3 medlemmer.

3.1 Samdrift i eksisterende bygninger uten større investeringer i anlegg

I dette alternativet har vi regnet med samdrifta drives i de bygninger som allerede finnes og at det ikke blir foretatt store investeringer i disse bygningene. I praksis vil en måtte regne med noe investeringer hvis en samler kyrne i ett fjøs og ungdyrene i et annet. Aktuell investering i hvert av fjøsene anslått til kr 50 000–200 000. Dette er ikke tatt med i beregningene nedenfor.

Som resultatmål er det brukt vederlag til arbeid og kapital (rentekostnader for all innsatt kapital), det vil si at det beregnes et resultat uten å trekke fra kostnader til leid arbeid. Dette gjør at sammenligning mellom enkeltbruk og samdrifter blir enklere.

Det er brukt salgsinntekter hentet fra driftsgranskingene for 1999, mens produksjonstilskudd og andre tilskudd er beregna ut fra satsene for avtaleåret 2000/2001. Avløsertilskuddet for enkeltbrukene er tatt med i beregningene, selv om det er knyttet krav til dokumenterte utgifter for å få dette utbetalt. Tilsvarende for samdriftene er tilskudd til samdrifter tatt med, men der kreves det ikke dokumenterte utgifter. Det er beregnet areal- og kulturlandskapstillegg for sone 4, distriktstillegg melk for sone B og distriktstil-

legg kjøtt for sone 2. Variable og faste kostnader er beregnet med utgangspunkt i driftsgranskingene for 1999.

Resultatet av beregningene er som følger:

Type drift	Enkeltbruk			Samdrifter	
Omfang av drifta	15 kyr	30 kyr	45 kyr	30 kyr	45 kyr
Til dekning av arbeid og kapital	269 584	419 998	497 389	525 426	716 221
Pr. medlem i samdriftene				262 713	238 740
Pr. årsverk à 1 875 t	145 250	167 197	159 420	209 166	229 558

For mer detaljerte beregninger, vises det til tabellene side 13.

For enkeltbrukene øker resultatet mer fra 15 til 30 kyr enn fra 30 til 45 kyr. Det skyldes i første rekke at det ikke blir utbetalt areal- og kulturlandskapstilskudd for areal utover 400 dekar, at 45-kyrsbruket når taket for produksjonstilskudd til husdyr på kr 120 000, samt at avløsertilskuddet er det samme for alle størrelsesgrupper. De faste kostnadene pr. kuenhet minker litt med økende størrelse, men ikke nok til å utjevne minkende tilskudd med økende størrelse.

For samdriftene er resultatet noe annerledes i og med at hver deltaker i samdrift får beholde sitt driftstilskudd for melk og sitt eget areal- og kulturlandskapstillegg for grovfôr. Ei samdrift på 30 kyr vil samlet få et bedre resultat enn et enkeltbruk på 30 kyr på grunn av dette. Per medlem vil resultatet for samdrifta bli litt svakere enn resultatet for enkeltbruk med 15 kyr, mens resultatet regnet i forhold til arbeidsinnsats (årsverk) blir vesentlig bedre i samdrift.

3.2 Samdrift i nybygg sammenlignet med melkeproduksjon på enkeltbruk med nybygging

Byggekostnadene pr. kuenhet synker raskt med økende buskapsstørrelse når det gjelder nybygg. Etter oppgave fra Institutt for tekniske fag ved NLH er enhetskostnadene for bygging av nye driftsbygninger til melkeproduksjon følgende:

- 15 kyr - kr 175 000 per kuenhet
- 30 kyr - kr 130 000 per kuenhet
- 45 kyr - kr 115 000 per kuenhet

Dette gjør det meget interessant for mindre bruk å gå sammen i ei samdrift når det er snakk om nybygging. Et bruk med 15 kyr vil etter dette spare kr 900 000 hvis tre 15-kyrsbruk slår seg sammen om et nybygg til 45 kyr.

Ut fra disse enhetskostnadene er det beregnet investeringskostnader for nybygg på 15 kyr, 30 kyr og 45 kyr, både for enkeltbruk og bruk i samdrift. Det er videre regnet med investeringstilskudd for Sør-Norge etter dagens satser, kr 150 000 pr. bruk for enkeltbrukene og kr 300 000 for samdriftene med 2 eller flere deltakere. Det er videre beregnet avskrivning over 30 år og vedlikehold på 0,5% av bruttoinvesteringen.

For samdriftene må det beregnes et ekstra vedlikehold for eksisterende bygninger hos medlemmene. Det er skjønnsmessig satt til kr 5000 pr. medlem.

For detaljerte beregninger vises det til tabellene i tabellvedlegget.

Resultatet av beregningene er som følger:

Type drift	Enkeltbruk			Samdrifter	
Omfang av drifta	15 kyr	30 kyr	45 kyr	30 kyr	45 kyr
Til dekning av arbeid og kapital	218 889	359 683	424 935	460 111	633 767
Pr. medlem i samdriftene				230 055	211 256
Pr. årsverk à 1 875 t	117 936	143 186	136 197	183 165	203 130

Resultatene følger samme mønster her som i alternativet uten bygging, da det er tilskuddene som endres med økning i størrelsen. For samdriftene kommer 30-kyrsalternativet best ut per medlem. Men tar en i betraktning at det ligger mindre arbeid og kapital bak hver medlem i ei samdrift enn i et enkeltbruk, vil samdriftene være gunstige.

3.3 Tilpasning til samdrift

I beregningene er det forutsatt full tilpasning til samdrift fra første dag. I praksis vil en måtte regne med en del tilpasningsproblemer når en går inn i ei samdrift. Det vil ta tid å innarbeide rutiner slik at en ikke umiddelbart kommer ned på det arbeidsforbruket som enkeltbruk har. En trenger også tid før de faste kostnader kommer ned på enkeltbruksnivå, spesielt vil dette gjelde for maskinsektoren.

Enkelte faste kostnader vil kanskje aldri komme ned på enkeltbruksnivå, så som forsikringer, regnskaps- og transportkostnader. Dette bør en ta hensyn til når en vurderer resultatene for samdriftene opp mot resultatene for enkeltbruk.

Disse faktorene vil gjelde både ved bruk av eksisterende bygninger og ved nybygging.

4 Arbeidsforbruket i melkeproduksjon

Undersøkelser om arbeidsforbruket i melkeproduksjon ble gjennomført bl.a. i perioden 1981–1984. Det ble funnet følgende sammenheng mellom antall kuenheter og arbeidsforbruket pr. kuenhet i disse undersøkelsene:

Gruppe	Timer pr. kuenhet og år:		Totalt arbeidsforbruk i jordbruket
	Kuenheter	Snitt	
10–14,9		12,6	341,6
15–19,9		17,9	230,8
20–24,9		22,0	218,6
> 25		30,1	159,1

Handbok for driftsplanlegging angir følgende tall for arbeidsforbruket i melkeproduksjon:

15	232
20	194
25	171
30	157
40	140
50	120

Tall fra driftsgranskingene viser også samme tendens med sterk nedgang i arbeidsforbruket pr. kuenhet med økende buskapsstørrelse. Tall fra Sverige antyder enda mindre arbeidsforbruk pr. kuenhet ved store buskaper. Spesielt etter at det ble vanlig å bygge kaldfjøs, har arbeidsforbruket gått mye ned.

Ut fra data i Handbok for driftsplanlegging vil arbeidsforbruket på 15, 30 og 45 kyr bli følgende:

15 kyr	3480 timer pr. år	
30 kyr	4710 timer pr. år	Samdrift pr. medlem: 2355 timer
45 kyr	5850 timer pr. år	Samdrift pr. medlem: 1950 timer

Det er derfor store fordeler med å gå inn i samdrift når det gjelder arbeidsforbruket. Tre bruk med hver 15 kyr vil spare om lag 4600 timer ved å slå seg sammen i ei samdrift på 45 kyr.

I tillegg kommer også fordelene med ordna forhold når det gjelder ferie og fritid, noe som etter hvert flere legger betydelig vekt på. Det bør presiseres at i de tilfeller der en har kyrne i ett fjøs og ungdyrene i et annet, må det påregnes et høyere arbeidsforbruk.

5 Oppsummering

Interessen for samdrift har vært sterkt økende den siste 5-årsperioden. Tall fra Statens Landbruksforvaltning viser at antall samdrifter har økt fra 146 i 1995 til 619 i dag. For å få en oversikt over økonomien for samdrifter, er det gjort beregninger med grunnlag i driftsgranskingene for 1999. Det første alternativet tok for seg enkeltbruk og samdrifter hvor det ble drevet i de eksisterende bygningene uten ekstra investeringer. Det andre alternativet tok utgangspunkt i nybygg både for enkeltbruk og driftsbygninger. Byggekostnadene ble beregnet ut fra enhetskostnader pr. ku beregnet av Institutt for tekniske fag ved NLH.

Samdriftene sparer her mye på grunn av at kostnadene pr. kuenhet faller ganske mye med økende buskapsstørrelse. Det samme gjelder arbeidsforbruket pr. kuenhet. Både arbeidsforbruksundersøkelser og tall fra driftsgranskingene viser sterk nedgang i arbeidsforbruket pr. kuenhet med økende størrelse på buskapsen.

Beregningene forutsetter full tilpasning til samdrift fra første dag. I praksis vil en ha mye arbeid med planlegging, søknader og registreringer. Likedan vil det ofte være problemer den første tiden med å slå sammen besetninger. Også på maskinsektoren kan det ta tid før en får tilpasset seg og derved få maskinkostnader som et tilsvarende enkeltbruk. En del faste kostnader vil en aldri kunne tilpasse som på et enkeltbruk, for eksempel regnskapskostnader og større transportkostnader.

Inntektene bestemmes i stor grad av hvordan reglene for tilskuddene er. Her er det en del forskjeller om en driver som enkeltbruker eller er medlem i ei samdrift. Det er i dag vesentlig mer lønnsomt å drive i ei samdrift enn på et enkeltbruk av samme størrelse. I tillegg kommer også fordelene med hensyn til ferie og fritid. Men samdrift fører også med seg økt risiko, i og med at ei samdrift kan oppløses.

Vedlegg

Tabelloversikt, spesifisering av beregninger

Vedleggstabell 1 Beregning av resultat for melkeproduksjon på enkeltbruk med grunnlag i driftsgranskingene for 1999 og tilskuddssatser for avtaleåret 2000/2001. Eksisterende bygninger

	15 kyr 187 daa	30 kyr 374 daa	45 kyr 561 daa
Salgsinntekter	382 968	765 936	1 148 904
Distriktstilskudd melk sone B	6 694	13 388	20 082
Distriktstilskudd kjøtt sone 2	15 645	31 290	46 935
Driftstilskudd melk	60 000	60 000	60 000
Areal/kulturlandskapstilskudd Sone 4	58 344	95 460	100 400
Produksjonstilskudd husdyr	69 750	115 880	120 000
Avløsertilskudd	48 500	48 500	48 500
- Bunnfradrag	- 7 000	- 7 000	- 7 000
Sum produksjonsinntekter	634 901	1 123 454	1 537 821
Variable kostnader	202 122	404 244	606 366
Dekningsbidrag	432 779	719 210	931 455
Faste kostnader ekskl. leid arbeid	163 195	299 212	434 066
Til dekning av arbeid og kapital	269 584	419 998	497 389

Vedleggstabell 2 Beregning av resultat for melkeproduksjon i samdrifter med grunnlag i driftsgranskingene for 1999 og tilskuddssatser for 2000/2001. Eksisterende bygninger

	30 kyr 374 daa 2 medlemmer		45 kyr 561 daa 3 medlemmer	
	Totalt	Pr. medlem	Totalt	Pr. medlem
	Salgsinntekter	765 936	382 968	1 148 904
Distriktstilskudd melk sone B	13 388	6 694	20 082	6 694
Distriktstilskudd kjøtt sone 2	31 290	15 645	46 935	15 645
Driftstilskudd melk	120 000	60 000	180 000	60 000
Areal/kulturlandskapstilskudd grovfør	116 688	58 344	175 032	58 344
Produksjonstilskudd husdyr	115 880	57 940	120 000	40 000
Tilskudd samdrifter	72 700	36 350	72 700	24 233
- Bunnfradrag	- 7 000	- 3 500	- 7 000	- 2 333
Sum produksjonsinntekter	1 228 882	614 441	1 756 653	585 551
Variable kostnader	404 244	202 122	606 366	202 122
Dekningsbidrag	824 638	412 319	1 150 287	383 429
Faste kostnader ekskl. leid arbeid	299 212	149 606	434 066	144 689
Til dekning av arbeid og kapital	525 426	262 713	716 221	238 740

Vedleggstabell 3 Spesifisering av salgsinntekter i dekningsbidragskalkylene, 15 kyr

Salg av melk 83 675 liter	kr 268 045
Salg av kjøtt, 1515 kg kukjøtt, 6,4 stk 2348 kg annet storfe, 8 okse og 1 kvige	kr 99 025
Salg av livdyr	kr 10 718
Salg grovfor	kr 5 180
Sum salgsinntekter	kr 382 968

Vedleggstabell 4 Spesifisering av faste kostnader for enkeltbruk og samdrifter i eksisterende driftsbygninger

	15 kyr	30 kyr	45 kyr
Traktor/maskiner	19 255	34 558	48 707
Driftsbygninger	16 395	36 703	61 606
Jord og grøfter	3 531	11 155	14 120
Drivstoff	3 734	8 180	11 089
Maskinleie	11 867	21 899	46 000
Andre faste kostnader	48 321	76 641	98 414
Sum faste kostnader før avskrivning	103 103	189 136	279 936
Avskrivninger:			
Traktor/maskiner	28 856	55 000	84 565
Driftsbygninger	28 535	47 482	59 315
Grøfter	2 701	7 594	10 250
Sum avskrivninger	60 092	110 076	154 130
Sum faste kostnader ekskl. leid arbeid	163 195	299 212	434 066

Vedleggstabell 5 Beregning av resultat for melkeproduksjon på enkeltbruk med grunnlag i driftsgranskingene for 1999 og tilskuddssatser for avtaleåret 2000/2001 og bygging av ny driftsbygning

	15 kyr 187 daa	30 kyr 374 daa	45 kyr 561 daa
Salgsinntekter	382 968	765 936	1 148 904
Distriktstilskudd melk sone B	6 694	13 388	20 082
Distriktstilskudd kjøtt sone 2	15 645	31 290	46 935
Driftstilskudd melk	60 000	60 000	60 000
Areal/kulturlandskapstilskudd sone 4	58 344	95 460	100 400
Produksjonstilskudd husdyr	69 750	115 880	120 000
Avløsertilskudd	48 500	48 500	48 500
- Bunnfradrag	-7 000	-7 000	-7 000
Sum produksjonsinntekter	634 901	1 123 454	1 537 821
Variable kostnader	202 122	404 244	606 366
Dekningsbidrag	432 779	719 210	931 455
Faste kostnader ekskl. leid arbeid	213 890	359 527	506 520
Til dekning av arbeid og kapital	218 889	359 683	424 935

Vedleggstabell 6 Beregning av resultat for melkeproduksjon i samdrifter med grunnlag i driftsgranskingene for 1999 og tilskuddssatser for 2000/2001 og bygging av ny driftsbygning

	374 daa		561 daa	
	2 medlemmer		3 medlemmer	
	Totalt	Pr. medlem	Totalt	Pr. medlem
Salgsinntekter	765 936	382 968	1 148 904	382 968
Distriktstilskudd melk sone B	13 388	6 694	20 082	6 694
Distriktstilskudd kjøtt sone 2	31 290	15 645	46 935	15 645
Driftstilskudd melk	120 000	60 000	180 000	60 000
Areal/kulturlandskapstilskudd sone 4	116 688	58 344	175 032	58 344
Produksjonstilskudd husdyr	115 880	57 940	120 000	40 000
Tilskudd samdrifter	72 700	36 350	72 700	24 233
- Bunnfradrag	- 7 000	- 3 500	- 7 000	- 2 333
Sum produksjonsinntekter	1 228 882	614 441	1 756 653	585 551
Variable kostnader	404 244	202 122	606 366	202 122
Dekningsbidrag	824 638	412 319	1 150 287	383 429
Faste kostnader ekskl. leid arbeid	364 527	182 264	516 520	172 173
Til dekning av arbeid og kapital	460 111	230 055	633 767	211 256

Vedleggstabell 7 Investeringskostnader for nye driftsbygninger for melkeproduksjon, løsdrift, etter oppgave fra institutt for tekniske fag, NLH

Omfang	Enhetskostnad	Total kostnad	Tilskudd	Netto
15 kyr enkeltbruk	175 000	2 625 000	150 000	2 475 000
30 kyr enkeltbruk	130 000	3 900 000	150 000	3 750 000
45 kyr enkeltbruk	115 000	5 175 000	150 000	5 025 000
30 kyr samdrift 2 stk	130 000	3 900 000	300 000	3 600 000
45 kyr samdrift 3 stk	115 000	5 175 000	300 000	4 875 000

Avskrivninger 30 år, vedlikehold 0,5% av bruttoinvesteringen.

15 kyr enkeltbruk	avskrivninger	82 500,	vedlikehold	13 125
30 kyr enkeltbruk	avskrivninger	125 000,	vedlikehold	19 500
45 kyr enkeltbruk	avskrivninger	167 500,	vedlikehold	25 875
30 kyr samdrift	avskrivninger	120 000,	vedlikehold	19 500
45 kyr samdrift	avskrivninger	162 500,	vedlikehold	25 875

Vedleggstabell 8 Spesifisering av faste kostnader etter bygging av ny driftsbygning, enkeltbruk

	15 kyr	30 kyr	45 kyr
Traktor/maskiner	19 255	34 558	48 707
Driftsbygninger	13 125	19 500	25 875
Jord/grøfter	3 531	11 155	14 120
Drivstoff	3 734	8 180	11 089
Maskinleie	11 867	21 899	46 000
Andre faste kostnader	48 321	76 641	98 414
Sum faste kostnader	99 833	171 933	244 205
Avskrivninger:			
Traktor/maskiner	28 856	55 000	84 565
Driftsbygninger	82 500	125 000	167 500
Grøfter	2 701	7 594	10 250
Sum avskrivninger	114 057	187 594	262 315
Sum faste kostnader ekskl. leid hjelp	213 890	359 527	506 520

Vedleggstabell 9 Spesifisering av faste kostnader etter bygging av ny driftsbygning, samdrifter

	30 kyr	45 kyr
Traktor/maskiner	34 558	48 707
Driftsbygninger	29 500	40 875
Jord/grøfter	11 155	14 120
Drivstoff	8 180	11 089
Maskinleie	21 899	46 000
Andre faste kostnader	76 641	98 414
Sum faste kostnader	181 933	259 205
Avskrivninger:		
Traktor/maskiner	55 000	84 565
Driftsbygninger	120 000	162 500
Grøfter	7 594	10 250
Sum avskrivninger	182 594	257 315
Sum faste kostnader ekskl. leid hjelp	364 527	516 520

I tillegg til vedlikeholdskostnadene på nybygget, er det beregnet vedlikeholdskostnader på eksisterende driftsbygninger hos medlemmene, kr 10 000 på 30-kyrssamdrifta og kr 15 000 for 45-kyrssamdrifta.